

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Linear Structural Equation Model of Factors Affecting School Network Effectiveness in the Northeastern Part of Thailand

ชูเกียรติ วิเศษเสนา *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา และสร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย มุกดาหาร มหาสารคาม นครราชสีมา และศรีสะเกษ จำนวน 311 เครือข่ายสถานศึกษา เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน ค่าคะแนนต่ำสุด ค่าคะแนนสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติและแบบขั้นตอน และการสร้างรูปแบบใช้การวิเคราะห์เส้นทาง ด้วยโปรแกรม LISREL 8.30

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ระดับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ความพึงพอใจของบุคลากร และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ตามลำดับและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และการช่วยเหลือกันของสถานศึกษา ตามลำดับ
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา ด้านลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ร่วมกันส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา ร้อยละ 58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนรายด้าน พบว่า ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ลักษณะของสภาพแวดล้อม และลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา ส่งผลทางบวกมากตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
3. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา พบว่า ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อม และลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนอิทธิพลทางอ้อม ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะของบุคลากร และลักษณะของสภาพแวดล้อม ตามลำดับ สำหรับอิทธิพลรวม ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา มีอิทธิพลรวมเชิงบวก มากตามลำดับ

คำสำคัญ : ประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา ปัจจัยของเครือข่ายสถานศึกษา

*นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จ.นครราชสีมา

Abstract

The purposes of this dissertation were to study the levels of school network effectiveness, the casual relation of factors affecting school network effectiveness, and to build the linear structural equation model for an explanation of the school network effectiveness in the northeastern part of Thailand. The sample group consisted of 311 school networks under the offices of basic education in Nong Khai, Mukdahan, Mahasarakham, Nakhon Ratchasima and Sri Saket Provinces in B.E. 2552. The research tool was a questionnaire. The statistics used for school network effectiveness were mean, standard deviation, coefficient of variation, minimum score, maximum score, skewness, and kurtosis, for the casual relation were Pearson's correlation coefficient, ordinary and stepwise multiple regression analysis, and for building the linear structural equation model was path analysis, using LISREL 8.30.

The research results were as follows :

1. The level of school network effectiveness as a whole was high, as classified by aspects, two aspects were high : the personnel satisfaction, and systematic management. For a moderate level, there were two aspects : the adaptiveness to the environment, and the assistance of each other between schools.
2. The factors affecting school network effectiveness were the school network characteristics, the environmental characteristics, the personnel characteristics, and the managerial policies and practice characteristics. These factors affected positively to the school network effectiveness and were accounted for 58 percent, with statistical significance level at 0.001. As classified by aspects, it was found that the managerial policies and practice characteristics, the environmental characteristics, and the school network characteristics affected positively to the school network effectiveness, with the statistical significance level at 0.001
3. As regards the linear structural equation model for an explanation of the school network effectiveness, it was found that the managerial policies and practice characteristics exerted direct and positive influence on the school network effectiveness to the most extent. Next level of influence was the environmental characteristics, and the school network characteristics, respectively. For indirect influence, it was found that the managerial policies and practice characteristics exerted positive and indirect influence to the most extent on the school network effectiveness. The next level of influence was the personnel characteristics, and the environmental characteristics. As for the whole influence, the managerial policies and practice characteristics, the environmental characteristics, the personnel characteristics, and the school network characteristics exerted positive influence on the school network , respectively, in terms of magnitude.

Keywords : school network factors ; school network effectiveness

ความเป็นมาของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 1) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้ออกประกาศ เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550 โดยกำหนดภารกิจ ตามอำนาจหน้าที่การจัดการศึกษาให้สถานศึกษาบริหารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 ก, หน้า 158)

ปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 41.48 เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก มีปัญหาสำคัญ ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมของปัจจัย และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 1-6) ทำให้ขาดความพร้อมที่จะบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School-based Management) เพื่อรองรับการกระจายอำนาจได้อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 ข, หน้า 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้มีการรวมกลุ่มสถานศึกษาเป็นเครือข่ายสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ สถานศึกษาดำเนินการ หรือช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจที่ได้รับการกระจายอำนาจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 ก, หน้า 158-159) แต่การดำเนินการของเครือข่ายสถานศึกษาซึ่งอยู่ในระยะเริ่มต้น ยังไม่ได้รับการศึกษาถึงประสิทธิผลและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา จึงขาดข้อมูลจำเป็น และเป็นปัญหา

สำหรับผู้เกี่ยวข้องในการบริหารและการพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงสนใจดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีพื้นที่กว้างขวาง บริบทแตกต่างกัน มีสถานศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษามากที่สุดในประเทศไทย เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก อันจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพโดยรวมทุกด้านของการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สมตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นิยามศัพท์เฉพาะ

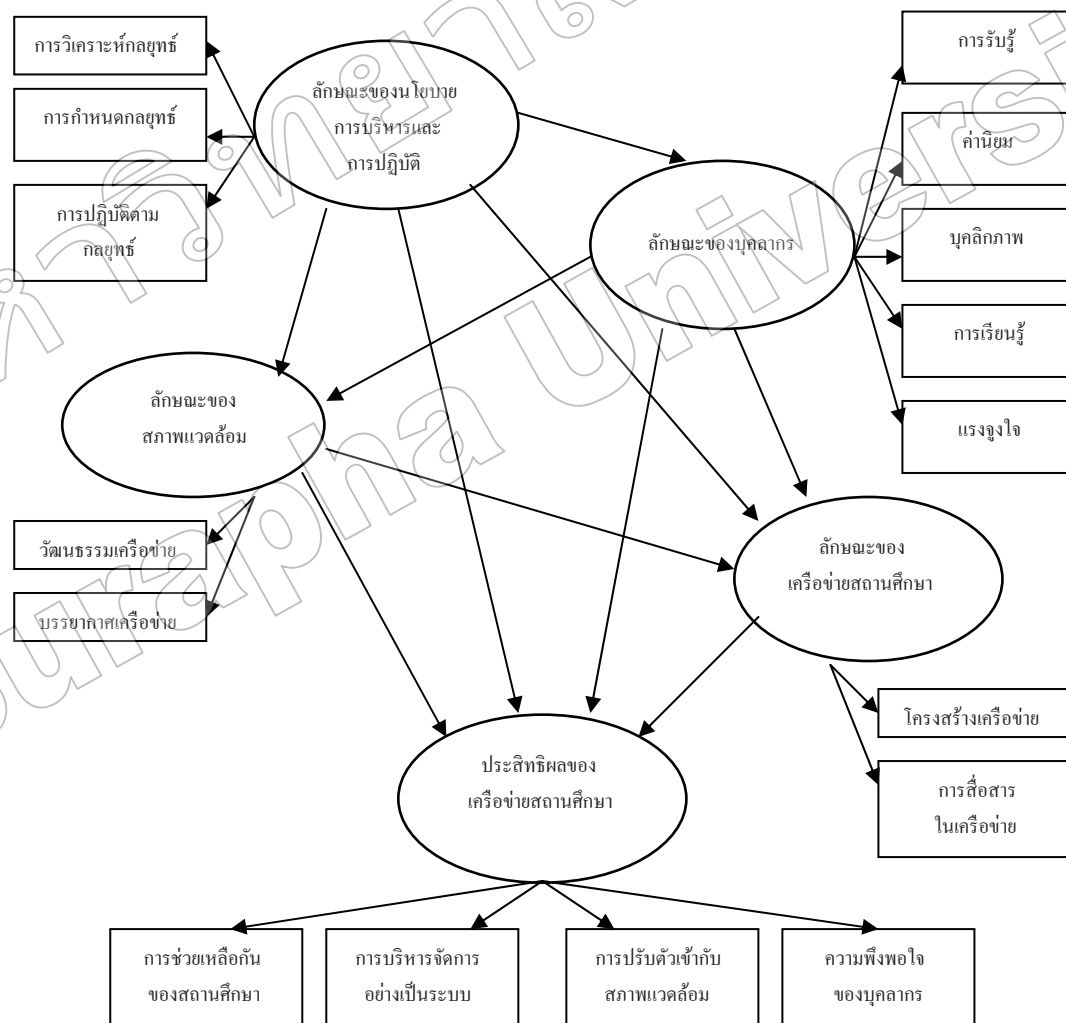
1. เครือข่ายสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกันซึ่งร่วมมือกันในการบริหารและการจัดการศึกษา โดยอาจเรียกชื่อแตกต่างกันในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เช่น กลุ่มโรงเรียน เครือข่ายโรงเรียน ศูนย์พัฒนาคุณภาพ หรืออื่นๆ
2. ประสิทธิภาพของเครือข่ายสถานศึกษา หมายถึง ผลแห่งความร่วมมือกันของสถานศึกษาในเครือข่าย ประกอบด้วย การช่วยเหลือกันของสถานศึกษา การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจของบุคลากร

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา หมายถึง บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือวิธีการปฏิบัติงาน ที่เอื้ออำนวยต่อความร่วมมือกันของสถานศึกษา ประกอบด้วย ลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัย ประยุกต์แนวคิดปัจจัยองค์การ ของ ลูเนนเบิร์ก และออร์นสไตน์ (Lunenburg & Ornstein,

2004) ประกอบด้วย ลักษณะขององค์การ สภาพแวดล้อม บุคลากร และการบริหาร เป็น ตัวแปรต้น โดยสังเคราะห์ ตัวแปรย่อยจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้เป็นตัวแปรสังเกตได้ และประยุกต์แนวคิดประสิทธิผลองค์การ ของฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2005) ประกอบด้วย การบรรลุเป้าหมาย การบริหารภายใน การปรับตัว และความพึงพอใจ เป็นตัวแปรตาม โดยกำหนดเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากการศึกษาข้อมูลภาคสนาม ดังแสดงตามภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากร คือ เครื่องข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในทุกจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2552 จำนวน 1,142 เครื่องข่ายสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ เครื่องข่ายสถานศึกษา ในจังหวัดหนองคาย มุกดาหาร มหาสารคาม นครราชสีมา และศรีสะเกษ จำนวน 311 เครื่องข่ายสถานศึกษา ที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเกรจี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) แล้วสุ่มเลือกจังหวัดในเขตตรวจราชการทุกเขตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตตรวจราชการละ 1 จังหวัด โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก จากนั้นกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ประธานเครื่องข่ายสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดในเครื่องข่ายสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุดในเครื่องข่ายสถานศึกษา ครูในสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุด ในเครื่องข่ายสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุดในเครื่องข่ายสถานศึกษา ประเภทละ 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเครื่องข่ายสถานศึกษาละ 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,555 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของเครื่องข่ายสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การช่วยเหลือกันของสถานศึกษา 2) การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 3) การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และ 4) ความพึงพอใจของบุคลากร ตัวแปรต้น คือ ปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ลักษณะของเครื่องข่ายสถานศึกษา ประกอบด้วย โครงสร้างเครื่องข่ายสถานศึกษา และการสื่อสารในเครื่องข่ายสถานศึกษา 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย วัฒนธรรมเครื่องข่ายสถานศึกษา และบรรยากาศเครื่องข่ายสถานศึกษา 3) ลักษณะของบุคลากร ประกอบด้วย การรับรู้ ค่านิยม บุคลิกภาพ การเรียนรู้ และแรงจูงใจ และ 4) ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์

3. เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ มี 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบ เป็นแบบเติมคำ และแบบเลือกตอบ (Checklist) มี 3 ข้อ ตอนที่ 2 สอบถามระดับประสิทธิผลของเครื่องข่ายสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 20 ข้อ และตอนที่ 3 สอบถามระดับการส่งผลของปัจจัยเครื่องข่ายสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 60 ข้อ คุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบโดยดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีค่าดัชนีรายข้อ ระหว่าง 0.80 – 1.00 ตรวจสอบข้อความและภาษา (Face Validity) จากบุคคลที่มีสถานภาพระดับเดียวกับ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย 4 ท่าน ทดลองใช้และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha – coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นรายข้อระหว่าง 0.90 – 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งเครื่องมือในการวิจัยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอให้ส่งต่อผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย และเก็บรวบรวมกลับคืน

5. สถิติในการวิจัย ระดับประสิทธิผลของเครื่องข่ายสถานศึกษาใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of Variation) ค่าคะแนนต่ำสุด (Minimum) ค่าคะแนนสูงสุด (Maximum) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยของเครื่องข่ายสถานศึกษากับประสิทธิผลของเครื่องข่ายสถานศึกษา ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติและแบบขั้นตอน (Ordinary and Stepwise Multiple Regression Analysis) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows 15 และการสร้างรูปแบบสำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครื่องข่ายสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ LISREL 8.30

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจของบุคลากร และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบมีระดับ ประสิทธิภาพมาก ส่วนการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และการช่วยเหลือกันของสถานศึกษามีระดับประสิทธิผล ปานกลาง ระดับประสิทธิผลทั้งโดยรวมและรายด้านมีความ เปรียบรวมปานกลาง ดังแสดงตามตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสถิติระดับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระดับประสิทธิผล	\bar{X}	SD	CV	Min / Max	Skew / Kurt	ความหมาย
1. การช่วยเหลือกันของสถานศึกษา	2.94	.81	27.89	1.00 / 5.00	.20 / -.33	ปานกลาง
2. การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	3.62	.73	20.16	1.40 / 5.00	-.40 / .02	มาก
3. การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม	3.47	.65	18.73	1.80 / 5.00	-.22 / -.20	ปานกลาง
4. ความพึงพอใจของบุคลากร	4.07	.72	17.69	1.40 / 5.00	-.85 / .90	มาก
ประสิทธิผลโดยรวม	3.52	.60	17.04	1.80 / 5.00	-.31 / -.01	มาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่าย สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 4 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ร่วมกันส่งผลทางบวกต่อ ประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาร้อยละ 58 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ลักษณะ ของสภาพแวดล้อม และลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา ส่งผลทางบวกมากตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนลักษณะของบุคลากร ส่งผลทางบวกอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยของเครือข่ายสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัจจัย	B	SE	Beta	t	Prob
ค่าคงที่	.75	.06	-	11.90***	.000
1. ลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา	.16	.02	.18	7.10***	.000
2. ลักษณะของสภาพแวดล้อม	.23	.03	.25	6.70***	.000
3. ลักษณะของบุคลากร	.05	.03	.06	1.53	.125
4. ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ	.29	.03	.33	10.01***	.000

R = .76 ; R² = .58 ; F = 524.06 ; Prob = .000 ; *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของเครือข่าย สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เฉพาะ 3 ด้าน ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ยังร่วมกันส่งผลทางบวก ร้อยละ 58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยด้าน

ลักษณะของสภาพแวดล้อม และลักษณะของนโยบายการ บริหารและการปฏิบัติ ส่งผลทางบวกเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.001 ดังแสดงตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยของเครือข่ายสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

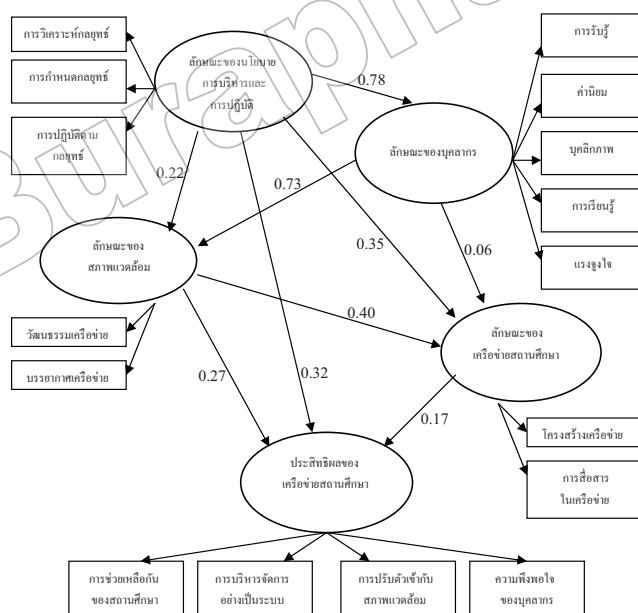
ปัจจัย	B	SE	Beta	t	Prob
ค่าคงที่	.77	.06	-	12.53***	.000
1. ลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา	.17	.02	.18	7.15***	.000
2. ลักษณะของสภาพแวดล้อม	.26	.02	.29	9.59***	.000
3. ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ	.31	.02	.35	11.74***	.000

R = .76 ; R² = .58 ; F = 697.33 ; Prob = .000 ; *** มีนัยทางสถิติที่ระดับ .001

3. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความกลมกลืนและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อม และลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษาตามลำดับ ขณะที่ลักษณะของบุคลากรไม่มีอิทธิพลทางตรงส่วนอิทธิพลทางอ้อม ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะของบุคลากร และลักษณะของสภาพแวดล้อม

ตามลำดับ ขณะที่ลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษาไม่มีอิทธิพลทางอ้อม สำหรับอิทธิพลรวม ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และลักษณะของเครือข่ายสถานศึกษา มีอิทธิพลรวมเชิงบวก มากตามลำดับ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถเสนอรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมค่าสถิติความกลมกลืนและความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และค่าสถิติสำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามผลการวิจัย

Chi-Square = 2.35 ; df = 1 ; Prob = 0.12 ; GFI = 1.00 ; AGFI = 0.99 ; RMSEA = 0.03

อภิปรายผล

1. การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในประเด็นปัญหาใหม่ ผู้วิจัยได้นำหลักการเครือข่ายสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) แนวคิดด้านประสิทธิภาพของการเรียนการสอน และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2005) และแนวคิดด้านปัจจัยของการเรียน ของ ลูเนนเบิร์ก และออร์นสไตน์ (Lunenburg & Ornstein, 2004) มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งพบว่ามีความเหมาะสมสำหรับการเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องนี้ โดยอาจพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่างปัจจัยของเครือข่ายสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา และปัจจัยทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รวมทั้งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R²) ซึ่งปัจจัยของเครือข่ายสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิพงศ์ ยงค์มกล (2543) ที่วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน โดยพบว่าปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ ลักษณะขององค์กร ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และลักษณะของนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ เป็นปัจจัยบ่งชี้ประสิทธิผล 4 ด้าน คือ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม การบรรลุวัตถุประสงค์ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม เครือข่ายสถานศึกษายังมีลักษณะบางประการที่แตกต่างจากองค์กรทั่วไปอยู่บ้าง โดยอาจพิจารณาจากค่าอิทธิพลคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของปัจจัยด้านด้านลักษณะของบุคลากร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การกำหนดตัวแปรสังเกตได้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ กำหนดตัวแปรสังเกตได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลขององค์กรหรือสถานศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรหรือสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านองค์กร

ด้านสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร และด้านการบริหาร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ตัวแปรเหล่านั้น และประยุกต์เป็นตัวแปรสังเกตได้เพื่อการศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งพบว่า ตัวแปรเหล่านั้นเหมาะสมสำหรับเป็นตัวแปรในการวิจัยเรื่องนี้ โดยอาจพิจารณาจากเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นตามนิยามศัพท์ของตัวแปรเหล่านั้น มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) รายข้อ ระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) รายข้อ ระหว่าง 0.90 - 0.98 รวมทั้งอาจพิจารณาจาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่างปัจจัยของเครือข่ายสถานศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา และปัจจัยทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รวมทั้งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R²) ที่พบว่าปัจจัยของเครือข่ายสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิพงศ์ ยงค์มกล (2543) ที่พบว่า โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยีองค์กร วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศองค์กร การรับรู้ ทักษะคิดและค่านิยม บุคลิกภาพ การเรียนรู้ การจูงใจ การวิเคราะห์กลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติกลยุทธ์ เป็นตัวแปรด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ผลการวิจัยของ ปิติชาย ดันปิติ (2547) ที่พบว่า การควบคุม การนำ เทคโนโลยี การจัดองค์กร ความสามารถของผู้บริหาร เป็นตัวแปรด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยของ สุภา รอดเข็ม (2547) ที่พบว่า โครงสร้าง เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม บรรยากาศ ความผูกพัน การจูงใจ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำ และการบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นตัวแปรด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยของ วิลสัน (Wilson, 2001) ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของชุมชน และการสื่อสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในอัลเบอร์ตา และผลการวิจัยของ เดอโรซา (Derosa, 2002) ที่พบว่า การรับรู้และความผูกพัน

ของครู และโครงสร้างการบริหารองค์การ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในนิวยอร์ก

3. จากผลการวิจัยระดับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งระดับประสิทธิผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก นั้น อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ตื่นตัว ในภารกิจที่ได้รับการกระจายอำนาจ แต่ต่างก็ตระหนักในข้อจำกัดของตนเอง จึงเห็นความจำเป็น ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ประกอบกับสถานศึกษาที่เดิมเคยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อาจคุ้นเคยกับกลุ่มโรงเรียน ส่วนสถานศึกษาที่เดิมเคยสังกัดกรมสามัญศึกษา อาจคุ้นเคยกับสหวิทยาเขต ซึ่งต่างก็มีลักษณะเป็นเครือข่าย ดังนั้นเมื่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้เครือข่ายสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่จึงเห็นความสำคัญ และร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจที่ได้รับการกระจายอำนาจ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า เครือข่ายเป็นรูปขององค์การที่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน เป็นพื้นฐานขององค์การที่ประสบความสำเร็จ องค์การที่ทันสมัยเข้าใจความสำคัญของเครือข่าย ทั้งที่เป็นนวัตกรรม และเป็นทางเลือกหลักขององค์การ การปฏิรูปการศึกษาต้องการวิธีการใหม่ที่ทำให้ความเป็นเลิศ เสมอภาค ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โรงเรียนสร้างสรรค์วิธีการแก้ปัญหาของตนเองได้ ครูและโรงเรียนต้องการทำงานร่วมกัน เครือข่ายจะเป็นรูปขององค์การที่มีพลัง เป็นเครื่องมือที่มีพลังในการปรับปรุงโรงเรียน เป็นกลไกสำหรับการเรียนรู้จากเพื่อน และช่องว่างในการพัฒนาประสิทธิผลและการใช้นวัตกรรม (National College for School Leadership, 2004, p. 1-4) ประเด็นเหล่านี้จึงน่าจะเป็นเหตุผลที่ทำให้ระดับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับประสิทธิผลรายด้าน ซึ่งด้านการช่วยเหลือกันของสถานศึกษามีระดับประสิทธิผลปานกลางและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นั้น อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีความขาดแคลนทั้งบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ หรืออาจขาดการจัดการความรู้ที่ดี แต่เครือข่ายสถานศึกษายังไม่สามารถดำเนินการให้สถานศึกษาในเครือข่ายมีการให้ ให้ยืม ช่วยกันจัดหา หรือใช้ร่วมกันในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือวิธีการปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง หรืออาจ

ยังไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในเครือข่ายสถานศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลที่ว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสถานศึกษาขนาดเล็กมากที่สุด ซึ่งมีปัญหาสำคัญ ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมของปัจจัย และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สถานศึกษาไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และขาดความพร้อมที่จะบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานเพื่อรองรับการกระจายอำนาจได้อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 1-6 ; 2550 ก, หน้า 1) ประเด็นเหล่านี้จึงน่าจะเป็นเหตุผลที่ทำให้ระดับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาด้านการช่วยเหลือกันของสถานศึกษามีระดับประสิทธิผลปานกลางและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4. จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยของเครือข่ายสถานศึกษากับประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรส่งผลต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของเครือข่ายสถานศึกษา นั้น อาจเป็นเพราะว่า เครือข่ายสถานศึกษาเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษา ไม่ได้เป็นความร่วมมือระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาโดยตรง ลักษณะของบุคลากรจึงส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีอิทธิพลทางตรง สอดคล้องกับแนวคิดของ ปุสดี มอนซอน และคณะ (2546, หน้า 2) ที่ว่า องค์การมักเป็นการเชื่อมโยงปัจเจกบุคคลที่มีการรวมตัวกันอย่างใกล้ชิด ส่วนเครือข่ายมักเป็นการเชื่อมโยงสายสัมพันธ์อย่างหลวมๆ รวมทั้ง ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และ ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ (2546, หน้า 10) ที่ว่า องค์การมัก

ประกอบด้วยบุคคล ที่มีความคิด ความเชื่อ เหมือนกันหรือ คล้ายคลึงกัน และมีกิจกรรมต่างๆ ที่เหมือนหรือใกล้เคียง กัน มีพันธกิจร่วมกัน และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เดียวกัน ในขณะที่เครือข่ายอาจประกอบด้วยบุคคลที่มีความคิด ความเชื่อ เหมือนหรือต่างกันก็ได้ แต่ต่างมุ่งเน้น การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักร่วมกัน ในขณะที่ เป้าหมายย่อยของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกของ เครือข่ายอาจแตกต่างกันไป ประเด็นเหล่านี้จึงน่าจะเป็น เหตุผลที่ทำให้ปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของเครือข่ายสถานศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ และไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพของเครือข่าย สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. จากผลการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้าง เชิงเส้นสำหรับการอธิบายประสิทธิผลของเครือข่าย สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า ปัจจัย ด้านลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีค่า อิทธิพลการส่งผลเชิงบวกทั้งทางตรง ทางอ้อม และโดย รวมมากที่สุด นั้น อาจเป็นเพราะว่า นโยบายการบริหารและ การปฏิบัติ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อประสิทธิภาพขององค์การ คณะกรรมการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ประธานเครือข่ายสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชาของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ได้ กำหนดนโยบายเพื่อนำไปสู่การบริหารเครือข่ายสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ดังนั้นการกำหนดนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของ คณะกรรมการบริหารจึงมีอิทธิพลต่อลักษณะของบุคลากร ลักษณะของสภาพแวดล้อม และลักษณะของเครือข่าย สถานศึกษา ทั้งทางตรงและทางอ้อมเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดที่ว่า นโยบายการบริหารและการปฏิบัติเป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ (Olssen et.al, 2004, p. 59) โดยมีการคิดวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ การพัฒนาเป็นนโยบายและแผนงานต่างๆ ที่จะนำมาใช้ ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผล (Bagin and Gallagher, 2001, pp. 38-41) ประเด็นเหล่านี้จึงน่าจะเป็นเหตุผลที่ ทำให้ปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

มีค่าอิทธิพลเชิงบวก ทั้งทางตรง ทางอ้อม และโดยรวม ต่อประสิทธิภาพของเครือข่ายสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควร กำหนดเป็นนโยบาย กลยุทธ์ หรือแนวทาง ในการพัฒนา ประสิทธิภาพเครือข่ายสถานศึกษาให้สูงขึ้น โดยสนับสนุนและ พัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเครือข่ายสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ให้มีความพร้อมมากขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำไปบริหารจัดการเครือข่ายสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล โดยเพิ่ม ศักยภาพของปัจจัยด้านลักษณะของนโยบายการบริหารและ การปฏิบัติ ด้วยการพัฒนาประธานเครือข่ายสถานศึกษา และ ผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารจัดการและการทำงานใน ลักษณะเครือข่าย เพิ่มศักยภาพของปัจจัยด้านลักษณะของ บุคลากร ด้วยการพัฒนากูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มี เจตคติ ความรู้ และการทำงานในลักษณะเครือข่าย
3. สถานศึกษา ควรนำไปใช้ในการสร้างความร่วมมือ กับสถานศึกษาอื่นๆ ในเครือข่ายสถานศึกษาเดียวกัน ด้วยการ ตระหนักในความสำคัญของเครือข่ายสถานศึกษา รับผิดชอบ การกิจที่ได้รับมอบหมาย แสดงบทบาทที่ถูกต้องและ เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของเครือข่ายสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรวิจัยซ้ำหรือปรับเปลี่ยนพื้นที่ในการวิจัย เพื่อ ยืนยันหรือเปรียบเทียบผลการวิจัย หรืออาจศึกษาแนวคิด เกี่ยวกับปัจจัยและประสิทธิภาพของเครือข่ายสถานศึกษา เพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่แตกต่างจาก ครั้งนี้ ซึ่งอาจได้ผลการวิจัยที่เป็นข้อค้นพบใหม่
2. ควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับ ตัวแปรสังเกตได้ทั้งด้านปัจจัยและด้านประสิทธิภาพของ เครือข่ายสถานศึกษาเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นตัวแปรสังเกตได้ ในการวิจัยที่แตกต่างจากครั้งนี้ ซึ่งอาจได้ผลการวิจัยที่เป็น ข้อค้นพบใหม่

บรรณานุกรม

- ปรีชาติ สถาปิตานนท์ และ ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2546). *สื่อสารกับสังคมเครือข่าย*. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร 3 “การสร้างเครือข่ายที่มีพลัง” สถาบันชุมชนท้องถิ่น พัฒนา สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม.
- ปิติชาย ตันปิติ (2547). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฐวี มอนซอน และคณะ. (2546). กรอบแนวคิดในการประเมินศักยภาพเครือข่ายสังคม. เอกสารประกอบการประชุม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในการขับเคลื่อนโครงการวิจัยชีวิตสาธารณะท้องถิ่นน่าอยู่ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การเสริมสร้างสุขภาพ.
- สุจา รอดเข้ม. (2547). การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ประยุกต์ตามแนวทางประเมินองค์การแบบสมดุล. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิพงษ์ ยงค์มกล. (2543). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550 ก). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ การศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550 ข). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). *แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551-2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2550). กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ.
- Bagin, Don & Gallagher, R. Donald. (2001). *The School and Community Relations*. 7th Edition. Needham Heights, MA. : A Pearson Education Company.
- Derosa, Jill M. (2002). *More Committed Teachers : The Relationship Among Commitment, Perceived Effectiveness, and Measured Achievement*. [On-line]. DAI-A 62/08 : 2639. From. <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3023375>. Mar, 20, 2009.
- Hoy, Wayne K. & Miskel, Cecil G. (2005). *Educational Administration : Theory, Research and Practice*. 7th ed. New York : McGraw-Hill.
- Krejcie, Robert V. & Morgan, Garyle W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”, *Educational and Psychological Measurement*. 1970 (30) : 608.

Lunenburg, Fred C. & Ornstein, Allan C. (2004). *Educational Administration : Concepts and Practices*. 4th ed. Belmont, CA. : Thomson Wadsworth.

National College for School Leadership. (2004). *Establishing a network of Schools*.

[On-line]. From <http://www.networkedlearning.ncsl.org.uk/---/nlg-wawla-02-01-establishing-a-network-of-schools.pdf>-. Feb, 20, 2008.

Olssen, Mark et.al. (2004). *Education Policy*. London : SAGE Publications Ltd.

Wilson, Robert James. (2001). School-Based Management in Alberta : Perceptions of Public School Leader 1994-1997. *Dissertation Abstracts International*. 62-03 A : 337.